

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: osztorfőköri és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, tantók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronára. Kapják. Egy példány ára 10 fillér.

Helyközi telefon 15. sz.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGHPÁL

LAPTULAJDÓSNOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és elzárások küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyilt-tár so a K. D. J. K. előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

A cigány-ügy rendezése.

Akármerre jár-kél az ember széles Magyarországon, nem tehet olyan kocsiutat, hogy útjában ne találkozzék, avagy pláne fel ne tartóztassa, az a szemenszedett vad népség, mely a magyar gazdaközönségnek állandó zsarolója és tolvaja, melyet általában: vándorcigány gyűjtőnév alatt ismer, — azonban legkevésbé sem előnyösen, úgy a nagyközönség s még inkább a közigazgatási hatóságok.

Mint dülő tatársordák szabadon száguldják keresztül-kasul az országot, rabolva, ölve, gyilkolva, gyújtogatva, gyermekeket rabolva s általában a személy- és vagyonbiztonságot a szó teljes értelmében veszélyeztetve!

Az ország minden vidékéről hangzik a jajszó, túlkapásaik felett s igazán türelmét veszítve kérdi már főként a magyar gazdaközönség, hogy: meddig fog még ez tartani?

A cigány-ügy rendezésének kérdésével úgy elméletben sokszor foglalkoztak már az illetékes testületek, de hogy gyakorlatban cselekedtek volna, arról nincs semmi adat. A magyar országgyűlésben még az 1901-ik esztendőben Hertelendy Ferenc, — akkor országgyűlési képviselő — vette fel a megrendszabályozás gondolatát, s azóta sem történt semmi! Pedig azóta a magyar gazdák, alig mult el év, hogy ne sürgettek volna erélyes rendszabályokat a kóbor cigányok túlkapásai ellen, ismét csak nem történt semmi. A Pécsen megtartott országos gazdakongresszus folyamán már türelmetlenül követelték a gazdák, hogy tegyenek már valamit ezzel a kérdéssel? Mi lett az eredmény? A dánosi eset, meg a többi s azóta ismét hallgat a krónika, mert tiltja a cselekvést az ál-humanizmus!

Igazán, ha annyira szomorú és elkeserítő nem volna, nevetésesnek kellene tartani azt az államhatalmat, amely 20 millió állampolgárnak tud parancsolni, törvényeivel kormányozni, csak 15—20 ezer emberrel szemben tehetetlen.

Ez egy szörnyű kivételes állapot. De ennek megszüntetése annál inkább kivételes eszközöket is igényelne. Nézzük csak a régi rablóvilágot. Az is kivételes állapot volt, mely kivételes eszközökkel lett megszüntetve. Pedig azokban a betyárokban még minden gonoszság

mellett is volt valami romantikus, valami betyárbecsület féle, de a kóborcigány minden emberi érzés nélküli, aljas, vadállatias ösztönökkel szaturált monstrum, aki már anyja tejével szívja be csecsemő korától mindazt a gonoszt, ami egy embert csak állattá tehet.

Váltig halljuk emlegetni, hogy nehéz kérdés, hogy emberieségi szempontból nem lehet radikális eszközökhöz folyamodni. Hát erre csak az a nézetünk, ha a kérdés megoldása nehéz, akkor annál inkább ambícióját kell képezni a kormányzó hatalomnak, hogy ne csak a könnyűeket vegye elő, hanem azt, amihez erős elhatározás és akarat kell. Hisz minő példa a többi állampolgároknak, hogy itt nálunk csak szembe kell helyezkedni minden törvénnyel és akkor mindjárt affelett állhatunk? De nem elkeserítő-e, hogy míg itt minden ember adót fizet, a cigány nem fizet; mindenki köteles gyermekét taníttatni, a cigány nem; itt mindenki katona lesz, a cigány nem; mindenkinek kell fegyverengedély, a cigány ezen is túleszi magát; földje nincs, de tarthat a másén is lovat; háza nincs, de lakhat a másén ott, ahol akar; illetékesége nincs, vallása szerint is ott és úgy keresztelkedik: esetleg többszörösen is, ahogy ez valami csalárd cselekvéséhez megkívántatik. Ma itt rabol, holnap pedig lopott lován már a harmadik megyében száguldva gyilkol és a csendőr — az gyalog bandukol utána. Neki nincs se kenyér, se husdrágaság. Kiassa a vésztes sertésdögöt, amivel az állatbetegségek terjesztőjévé válik s mindezeket látja, tapasztalja, közvetlenül szemléli tétlenül ez az ország, melyről azt vitatjuk, hogy kulturállam volnánk. Tessék csak tanulmányozni, ilyen állapotok sehol a művelt világban nincsenek. S ha van valami, ami miatt joggal mondhatja a külföld, hogy nálunk kezdődik Ázsia, úgy ez a türt kóborcigányvilág teszi jogosulttá ezt a véleményt.

Sajnos, a mi politikai viszonyaink sokszor a legaktuálisabb kérdéseket háttérbe szorítják; de végre is a magyar közélet, a társadalom és legfőként a legjobban sujtott magyar gazdasági társadalom joggal megkövetelheti, hogy végre a cigányt is, a törvény legalább is egyformán korlátozza, mint más polgárát az államnak! Sokszor halljuk a külföldiektől, hogy

Magyarország — cigányország! Hát ez nem igaz! De sajnos az igaz, hogy a magyar államban csakugyan van egy második, mindenek felett álló független cigány-állam. Ezt el kell törölni, mely méltó feladata az államhatalomnak, mely örök hálára kötelezné a nemzetet, éppen a humanizmusnak és jogegyenlőségnek teljes érvényrejutásában.

A helyzet e kérdésben immár tűrhetetlen s a cselekvésben az álhumanizmussal való szakítást várja, nehogy maga a társadalom mondja ki és hajtsa végre a — statáriumot!

Az elemi iskola kérdéséhez.

A „Székely-Udvarhely” 61-ik számában „Aggódó szülő” a helybeli volt községi fiú s az ebből kifejtett állami elemi iskola multbeli szegényes helyzetét, s a jövőben leendő elhelyezése kérdését tárgyalja jóindulattal, de helyenként ténybeli tévedésekkel, melyeket iskolánk reputációjának megóvása érdekében helyreigazítani kötelességemnek tartok.

Az, hogy: „a városi gyermekek közül kerül aránylag a leggyengébb új tanuló a középiskolák I-ső osztályába”, sem a multban, sem most nem felel meg a valóságnak. Bár igen sok nehézséggel küzdött iskolánk 12 évi fennállása óta, de azért annak a színvonala mindig meg volt és megvan; hivatkozhatom állításom igazolása végett azon szülőkre, kiknek gyermekeik iskolánkban tanultak és vizsgáltak, hivatkozhatom az időrendben, az iskola ügyeinek vezetése végett szervezett *Iskolaszékekre*, s bátran igen a jelenlegi *Gondnokságra*; de legjobban igazolja állításomat a középiskolák értesítője, melyeknek tanúsítása szerint annyi kitűnő és jeles tanulót s tisztességtudásban jól nevelt ifjút adtunk a középiskolák I-ső osztályának, akik ott is hasonló eredménnyel állottak meg helyüket, mint aránylag is véve, egyetlen vármegyei helység sem, holott tudva van, hogy a székhelyen kívül már rég idő óta igen jól szervezett és rendezett iskolák vannak. S ha még latba vetjük azon körülményt is, hogy városi a kis tanulót rendszerint a IV-ik el. oszt. elvégzése után már középiskolába viszik, és pedig az osztály létszámának 40—50 százalékát, vidékről pedig az V-ik vagy VI-ik el. oszt. elvégzésével s legtöbb esetben csak a legkitűnőbbek jönnek középiskolába s mégis igen sok esetben csak jó és elégséges, de akárhány-szor elégtelen eredménnyel végzik az I-ső osztályt; kétkedés nélkül elhiheti mindenki, hogy ezen hivatkozott s szóbeszédben már többször hallott tendenciózus híresztelés csak

rossz akaratú állítás, megfontolás és utánjárás nélkül felszínen tartott, kedvenc témája iskolánk ismeretlen ellenségének, mert a midőn ezen kérdés, hasonló híresztelés alapján, az előbbi egyik évben, a képviselőtestület ülésén is, az iskolaügyekkel kapcsolatosan előtárta, a róm. kath. főgymnasium igazgatója, — azt hiszem ezen kérdésben elég autentikus személy — megcáfolta a leghatározottabban, ezen állítás valódiságát.

Állítom és bizonyítom is bárkivel szemben mindig, hogyha iskolánk külső elrendezésében, felszerelésében nagy hiányokkal küzdött is, amikor csak nem voltak hónapokra terjedő járvány-szünetek, mindig állott azon értelmi színvonalon, melyet a népiskolai *Tanterv* előír, és mint a vármegye bármelyik más iskolája. Aki ilyen bírálatot csak úgy odavetve megkockáztat, annak meg kellene ismernie először a népiskolai *Tanterv* kívánalmait, s tudnia azt, hogy a népiskolának a célja az *életre* s nem direkt a *középiskolára* való előkészítés és pedig *hat* s nem *négy* évfolyamon át, s ez alól a városi népiskolák sincsenek kivéve.

Egészen mások voltak a középiskolák mellett fennállott elemi iskolák, azok a középiskolának készítették elő és saját tanterveik szerint oktatták az oda beiratkozott ifjúságot, s amit a népiskolák most 6 év alatt kell elvégezzenek, azt ott négy év alatt el kellett végezzék. Amíg a népiskolában a *nevelés és oktatás* egyenlő fontosságu és egyiket sem lehet a másik rovására előtérbe helyezni, addig az említett 4 osztályú elemi iskolákban a gymnasium I-ső osztályára való előkészítés a tudományokban, játszotta a szerepet.

Hogy iskolánknak sok külső nehézséggel, mellőzéssel kellett küzdenie, s még az intéző köröknek is nem mindig jóakarattal találkozott ügye, azt magam is igazolom, s nem egyéni, de helyi népoktatási szempontokból fájjalom, hogy az egy év óta fennálló 14 tanerős állami iskola tanítótestülete alig maradhatott 2 napig együtt, s midőn munkálkodását teljes lelkesedéssel és a leghatványozottabb szorgalommal megkezdte, széttagoltatott 3 tantestületbe, mely a tanév végén aztán kettőbe lett összevonva.

Azon állítása, hogy tanügyi hatóságunknak ezen intézkedése „folytonos viszálykodást” támasztott volna, szintén nem felel meg a legkisebb mértékig sem a valóságnak. A tény csak az, hogy a szétválasztás után egyik tanítótestület sem törődött sokat a másiknak a dolgával, nem lévén tovább ahhoz jussa.

Az egységesnek szervezett állami elemi iskola most három épületbe, két igazgatás alá van beosztva, s mivel nincs és nem lehet kijelölni, hogy melyik városrészből hová adják gyermekeiket a szülők, így egymás-

nak feltétlenül árthatnak, ez kétségbevonhatatlan tény, de ezen most már csak az iskola épületének sürgős felépítésével és az állami iskola osztályainak egy helyre való hozásával lehet segíteni.

A városnak, illetve a szülőknek feltétlenül sürgős érdeke, hogy az állami iskola a kinevezett 14 tanerő megtartásával fokról-fokra emelkedjék és erősödjék, s mielőbb új hajlékba költözzék.

Magam is hiszem, bizton remélem cikkíróval, hogy városunk népoktatása melegebb felkarolásban részesül jövőben, mint a minőben osztályrésze volt eddig.

Ez mindnyájunk hő kívánsága.

Gyerkes Mihály,
áll. isk. igazgató.

Szterényi államtitkár beszéde.

Nem választotta a status-quot, mert a status-quo — hangsúlyozta az államtitkár — nemcsak nem jelentette volna a vámterületi önállóságot, hanem csak ugyanazzal a lekööttséggel járt volna 1917-ig; csakhogy azzal a különbséggel, hogy míg a szerződés az önálló vámterületre való áttérhetés minden képzelhető akadályát egyszersmindkorra elhárította, addig a status-quo mellett azok mind fennmaradtak volna; és míg a megegyezés nyugodt gazdasági fejlődést biztosít s csak tőlünk függ, hogy a rendelkezésre álló időt kellően ki is használjuk magunk javára, addig a status-quo már gazdasági harcot, olyan guerilla-harcfelét jelentett volna, mely ismét leköötötte volna legjobb erőinket.

Sajnos ugyan, — tette hozzá — hogy a nyugalom, melyet reméltünk, nem következett be és Ausztriában állandó a Magyarország elleni izgatás most is! De erre számítani csak nem lehetett.

Ezután azt fejtette ki, hogy céltudatos gazdasági politikát kell a balkán államokkal szemben követnünk és kiemelte, hogy törekednünk kell a multban elkövetett hibákat, amennyire még lehet jóvátenni és a szomszédos keleti államokat gazdaságilag lehetőleg szoroson magunkhoz fűzni.

Ebből a szempontból indulva ki, megköötötte a kormány Romániával az új kereskedelmi szerződést, mely alkotmányos elintézésre vár. Megköötötte áldozatok árán is, csakhogy a szomszédos állammal kedvezőtlenebb gazdasági relációkba ne jussunk és ennek révén a két állam szorosabb politikai viszonyba kerülhessen egymással. Sajnos, hogy a Szerbiával korábban megköötött kereskedelmi szerződés nem kerülhetett alkotmányos tárgyalásra; nem rajtunk mult, hogy ezt vissza kellett vonni. Magasabb politikai érdekek, valamint az ipar és kereskedelem fontos érdekei követelik azonban, hogy ha hazánk gazdasági viszonyaival számoló szerződések köthetők Szerbiával, Bulgáriával és Montenegróval, azok mielőbb megkööttesenek, hogy végre valahára rendezett külkereskedelmi viszonyaink legyenek és a Balkán-politika tekintetében azt az erőt kifejtessük, mely monarchiánkat megilleti és annak érdekében van. (Helyeslés.)

A kormány és a törvényhozás gazdasági irányú tevékenységének további csoportját az iparpolitikára képezte. E részben első helyen emlíkezik meg a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvényről, mely új nyomokat igyekezett vájni az iparfejlesztési politika számára, mely végre valahára biztosította a hazai ipari termelésnek a közhatóságok összes ipari szükségleteit és itt kell emlíket tenni az országos ipartanácsról szóló törvényről is, mely ezt a véleményező testületet új, sokkal szélesebb alapokra fektette. Ide tartozik

az új ipartörvény tervezetének elkészítése is, melylyel a kormány a hazai iparos közönség több, mint 20 éves kérését teljesítette.

A kisipar terén annyi történt e 3 év alatt, mint azelőtt soha. Egyedül gépsegélyekre kereken 3.300.000 koronát fordított a kereskedelemügyi miniszter s míg azelőtt egy évre átlag 250.000 korona ily támogatás esett, ezen időszakban ez meghaladja már az évi egy millió koronát. Ugyanez a jelenség érvényesül a kisipari szövethozatknél is, melyekre ez idő alatt kereken egy millió ötszáz ezer korona fordított. Sokkal nagyobb arányokban jelentkeznek természetesen a gyárparban, melyek a nagy arányokban kifejlesztett állami üzemek nélkül ezen 3 évi idő alatt kereken 85 millió befektetéssel létesültek, illetve kibővültek gyárak, melyek kereken 22.000 új munkást foglalkoztatnak és évenként 70—80 millió értékű iparcikket termelnek. Oly eredmény ez t. uraim, minővel állami iparfejlesztésünk rövid története — sajnos — eddig nem dicsekedhetett.

Az iparpolitikával szerves kapcsolatban áll a fűtőanyag kérdése és a kereskedelem. Előbbi tekintetében nagy horderejű, egész gazdasági életünkre kiható kezdeményezés fűződik ehhez a kormányhoz, mely kezdeményezés egyúttal nagy szociális jelentőséggel is bír: az állami szénbányászat, melynek szolgálatára alkottatott az állami szénbányászat fejlesztéséről szóló törvény is.

Majd a kereskedelemre tért át az államtitkár beszédében. Valami nagyobb szabású alkotásokra ezen a téren — mondta — sajnos nem utalhat. Sőt a mi történt ez irányban, annak egy részét is maga ellen irányítottak véli a kereskedő osztály. Joggal-e vagy nem, itt nem kutatja, de a mennyire a leghatározottabban állítja, hogy a kormánnyal szemben teljesen jogtalan a kereskedelem ellenesség vádjá, ugyan olyan őszinteséggel megvallja, hogy a törvényhozás tekintélyes része nem mondható valami nagy kereskedelembarát érzelműnek.

A mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről, vagy a külkereskedelmi statisztikáról, vagy a csekk-ről szóló törvények, bizonyára nem mondhatók kereskedelem-elleneseknek. Ellenben a kereskedelmi üzletek átruházásáról és a végrehajtási eljárásról szóló törvény módosításáról alkotott törvények azok, melyeket a kereskedő osztály egy része maga ellen irányítottak tekint. — Őszinte sajnálattal kell látnia közgazdaságunk minden igaz barátjának azt az averziót, — hangsúlyozza — mely gazdasági köreink egy részében a kereskedelem ellen kétségkívül meg van. Sajnálatos ez annál is inkább, mert gazdasági életünk legerősebb tényezőjének, akár agrár, akár ipari tekintetben, épen a hazafias kereskedelmet tartja. Ennek támogatása és közreműködése nélkül, meddő marad minden mezőgazdasági, vagy iparfejlesztési törekvésünk. Visszaélésekről, melyek a gazdasági élet minden ágában — így a kereskedelemben is — előfordulnak, nem lehet és nem szabad egész foglalkozási ágakra következtetni. A magyar kereskedelem maga üldözi legerősebben a körében előforduló visszaéléseket és jellemző e tekintetben, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvény alkotását — a melyre vonatkozó törvényjavaslat alkotmányos tárgyalásra szintén készen áll — maguk a kereskedelem érdekképviselői sürgették legjobban. A magyar kereskedelem becsülettel teljesíti a maga feladatait a hazai gazdaság szolgálatában és egyúttal igen jelentős társadalmi és nevelővé tudott emelkedni: megérdemli tehát az őszinte tiszteletet.

Sorra kerül ezután a közlekedés és a szociálpolitika. A vízi beruházások ismertetését a vasutak ügye követte. Nemcsak az államvasutak-

ról szölet, hanem a többiről is. Kiemelte, hogy egész vasutépítésünk történetében ez a 3 év volt a legtermékenyebb. Ezen aránylag rövid idő alatt 31 helyi érdekű vasuti törvény alkottatott; maga a vasuti hálózat 18.461 kilométerről 22.473 kilométerre emelkedett, vagyis ezen 3 év alatt 3012 kilométer vasutvonal épült; a befektetési tőke pedig az ezen idő alatt engedélyezett 44 helyi érdekű vasutnál kereken 181 millió koronát tesz.

(Folyt. köv.)

Munkásbiztosítás.

Ha a biztosított pénztári tag oly magánkórházban keres és nyer ápolást, melynek költségei a pénztárt nem terhelik, részére az őt megillető táppénz kiszolgáltatandó. (A. Mb. H. 7065—909. sz.)

Ha valamely munkaadó biztosításra kötelezett alkalmazottjának úgy a munkába való belépést, mint a munkába történt kilépését elmulasztotta a pénztárnál kellő időben bejelenteni, ez esetben a munkaadót az országos pénztár alapszabályai szerint esedékes betegsegélyezési járulékok csak az illető alkalmazottak tenyleges munkaviszonyának tartamára terhelik.

A mennyiben a munkaadó a munkabalepésre vonatkozó bejelentési kötelezettségének eleget tett, s csupán a munkából való kilépés bejelentését mulasztotta el, ez esetben — ha csak az illető alkalmazott időközben valamely más, biztosítási kötelezettség alá eső üzemben munkába nem állott — a mulasztó munkaadó a járulékot a kilépés tenyleges bejelentéséig, illetőleg e körülménynek a pénztár által a helyszínén történt megállapításáig tartozik megfizetni. (A Mb. H. 6598—909. sz.)

Az 1909. évi XIX. t.-c. rendelkezéseiből kifolyólag a kórházi költségekben az ápoltnak munkaadója közvetlenül a kórház javára sohasem marasztalható. Kórházi ápolási költségek címén legfeljebb a pénztár léphet fel a munkaadó ellen megterítési igénnyel. (K. M. 110732—908. VI. A. sz.)

HIREK.

A FÖLDMIVES DALA.

Van szép családom, kis tanyám,
Meg egy imádott szent hazám.
S habár az élet terhe nyom,
Hálás az imám, vig dalom.

Eremben zajlik, pezsg a vér,
Édes a gond s a munkabér.
Övéiert ki hún vetett,
Jutalma hálás szeretet.

Ha este ajtaján belép,
Körülte sürg a csöppnyi nép,
S miként a magot rög alá,
Lelkét is széjjel szórja rá.

Az éjszaka elcsendesül,
A házikó benépesül...
Az ég ha tudja, itt kijár...
Fejénél mindnek angyal áll.

Virág szemében köny ragyog:
Az angyalok, az angyalok!
Kalász fűszálnak integet:
Lám, tudja Isten, kit szeret.

... Mig oltár mindenütt e hely,
Az élet nekem nem teher.
Be szép kert egy család, be szép:
Öreg galy, apró csemeték!...

Miben az élet titka van,
Élünk kevésből boldogan,
Panaszunk nincsen senkire,
Hiszen közel az ég ide.

Igy látja boldog kis család
A honszeretet csillagát,
S szívében tüzet tűzre rak,
Ragyog s melegít, mint a nap.

Tarcsafalvi Albert.

— „Tettekkel és teljes erőmből akarom szolgálni a Polgári Önképzőkör érdekeit.“ E nagyvértékű kijelentést tette a Polgári Önképzőkör legutóbbi választmányi ülésén Ugron Ákos főispán, az egylet kedvelt elnöke, midőn az egylet pénztárosa bejelentette, hogy szeretett elnökünk 100 K befizetésével az egylet alapító tagjai sorába lépett be. Nagy lelkesedéssel vette tudomásul a kör igazgató választmánya az elnöknek ezen tettét és kijelentését, mert biztos zálogát látja a kör további fejlődésének a béke és szeretet jegyében az ő vezetése alatt.

— **A fehéregyházai koszoru.** Petőfi és hős társai emlékének Székelyudvarhely város polgársága két koszoru ünnepélyes letételével áldozott. Az egyiket a fehéregyházai emlékoszlopnál **Benedek Aladár** egyetemi hallgató polgártársunk remek szép beszéd kíséretében helyezte el, a másikat pedig — mint mult számban is említettük — Tarcsafalvi **Pálffy Aladár** pénzügyi számviszt gyűjtő hatású beszéd után a segesvári Petőfi-szoborra tette le.

— **Polgári bál.** A helybeli polgári önképző- és segélyző-egyletnek ma (vasárnap) este pont fél 8 órakor **Barkóczy Albert** Koronkay-féle kert-helyiségében kezdődő nyári táncmultságára a belépési díj személyenként 1 K, családjegy 2 K. A rendező-bizottság Ugron Ákos főispán, egyleti elnökkel az élén a legkörültekintőbben mindent megtett, hogy az előre láthatólag résztvevő nagy közönség a legkedélyesebben és fesztelenül mulathasson.

— **Eljegyzés.** Horváth Károly székelykereszturi járási irnok eljegyezte **Majkráb Kornéliát**, **Tóth Sándor** nagykőrösi városi tiszviselő nyugdíjas özvegyét.

— **Székely gazdák tanulmánya.** **Dorner Béla** helyi kirendeltségi vezetővel az élén — mint halljuk — 64 székely gazda járt újabb tanulmányokat szerezni a Barcaság vidékére. Tegnap jöttek haza. Talán megmondják: mit láttak!

— **Városi takarékpénztár Székelyudvarhelyi.** A város képviselőtestülete 64—909. sz. határozatával a városi takarékpénztár felállítására vonatkozólag a kérdés tanulmányozására és javaslattétel végett bizottságot küldött ki azzal, hogy három hónapon belül javaslatát tegye meg. E bizottságot **Soó Domokos** h. polgármester tegnap d. u. 3 órára értekezletre hívta egybe és ezzel a bizottság működését megkezdette.

— **Iparos-Oththon Székelyudvarhelyi.** A polgári önképző és segélyző egyesület évek óta arra törekszik, hogy megfelelő Oththona legyen. E célból telket is vásárolt s jelenleg ismét megveszi a szomszédóságában eső **Szabó Ferenc** telkét, hogy minél szebb és nagyobb terület álljon

rendelkezésre. Ez azért szükséges, mert az Iparos Otthonnal kapcsolatosan Székely Tanoncotthon alapítására is feltétlenül szükség van. Olyan otthonra, hol az iparos tanoncok internatusi ellátásban részesüljenek és a honnan aztán az egyes iparosműhelyekben gyakorlati ismeretek szerzésére napról-napra bejárjanak. Ilyen tanoncotthon Orosházán létesült, Brassóban és Marosvásárhelyen is folyamatba van. Amennyire kívánatos, hogy az Iparos Otthon meg legyen, éppen annyira óhajtott a Tanonc Otthon létesítése. Ugron Ákos főispán, a polg. kör elnöke vette kezébe az ügyet és hisszük, hogy azt minél előbb dűlőre juttatja.

— **Football-bál.** A székelykeresztúri „Labdarugószövetség” Székelykeresztúron ma (vasárnap) nagyszabású mulatságot rendez. Délután 3 órakor Atlétikai versenyeket és football-mérkőzést tart igen változatos programmal Este 9 órakor pedig a Walter-féle nagyteremben táncmulatság lesz a szövetség pénztára javára.

— **Nagyszabású cirkusz városunkban.** A jövő hét folyamán Nagyszabású Székelyudvarhelyre érkezik Stutzbart sport műlovardája, mely nem kevesebb, mint 50 személlyel rendelkezik. 10 tagból álló női balletkarral, valamint 20 kitűnően idomított nemes lóval bir. Legujabb rendszerű Washington világítása van. A cirkusz amerikai rendszerű, 5 óra alatt teljesen felépül és 2000 látogatót kényelmesen befogad. Az előkészületek megtétele végett e napokban volt nálunk Villson titkár, igazgató-helyettes, akit kegyeletes érzések is kötnék városunkhoz, a mennyiben ezelőtt mintegy 15 évvel itt temették el szeretett feleségét. A nagyszabású cirkusz, mely csak igen rövid időre tervezi maradását, előadását a Batthyáni téren fogja megtartani.

— **Polgári Önképzőkör a fejlődés útján.** Jóleső érzéssel irhatjuk, hogy a Polgári Önképző-egylet boldog emlékü elnökének Solymossy Endrének a kör elhelyezésére vonatkozó szép terveit, az új elnök Ugron Ákos főispán és a nagy munkában teljes odaadással segítségére álló tisztviselői kar és választmány a valóság el akarja vinni, s ennek érdekében minden lehetőt megtenni szándékozik. Ugyanis e hó 6-án tartott választmányi ülése egyhangú határozattal kimondotta, hogy a kör tulajdonát képező s a Kőkeresztúrra nyíló Veszprémi-féle telek mellett levő Szabó Ferenc-féle telket, hogy az építkezés céljainak teljesen megfeleljen, megveszi, s a vétel iránti előleges lépéseket már megtette. E vásár megkötése végett az elnök az Egylet rendkívüli ülését folyó hó 14-én este fél 8 órára összehívta. E telek megvásárlásával nemcsak az előbbi Veszprémi-féle telek nyert nagyot értékében, de ennek révén az egylet telektömbéhez lesz csatolva az ajándékozás útján a körre szállott Tamászovics-féle telek is. Ez alapon a város legforgalmasabb helyén egy hatalmas telke lesz az életerős és fejlődni képes egyletnek, melyre az építkezést a legjövődélmezőbbben lehet végrehajtani. Reméljük, hogy az egylet minden tagja a választmány egyértelmű határozatát szintén magáévá teszi s így ezen kérdés rövid időn belül el lesz döntve.

— **Katonai hírek.** Pakényi ezredes az 50-ik ezred parancsnoka két törzstiszt és két kapitány kíséretében a napokban nálunk időzött szemleutja alkalmából. — A helyőrségi zászlóalj holnap Marosvásárhelyre vonul és e hó végeig ott marad. Azután Kiskapus felé gyakorlatozva, szeptember közepéig lesz távol. Majd pedig 17—18-ika körül leszerelnek és hazabocsátják. A tartalékosok szeptember 16-án már vissza jönnek és azonnal szabadságolják.

— **A kongrua nem tiltható le.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter egy görög-keleti lelkésznek az 1898. évi XVI. t.-c. értelmében 400 korona államsegélyt utalványozott. Ezt az államsegélyt a lelkész adóhátraléka miatt letiltották. Mint értesülünk, Wekerle Sándor pénzügyminiszter most kimondta, hogy a szóban forgó államsegély letiltásának törvényes alapja nincs. Az államsegélyt ugyanis a lelkész fizetésének kiegészítésére engedélyezték, az tehát a lefoglalhatóság szempontjából a fizetés természetével bir. Minthogy pedig a lelkészek fizetése a törvény értelmében kétezer koronát meg nem haladó részében végrehajtás alá nem vehető, s minthogy a lelkészi kongrua az ezerhatszáz koronát meg nem haladhatja, vagyis ennél magasabb összegig az állam a lelkészek fizetését ki nem egészíti, kétségtelen, hogy a lelkészi fizetés kiegészítésére rendelt államsegély végrehajtás alá nem vonható.

— **Véres verekedés.** Ha Csikkusnádán Zolán István főispáni titkár verekedik Csutak Béla fürdőigazgatóval és vérbe keverik egymást, miért ne verekednék Székelyudvarhelyt Gáspár Tamás kereskedősegéd Kósa Ferenc cipészsgéddel? Így gondolkodtak az utóbbiak és a sötét gondolatot véres tett követte szerdán este 8—9 óra között az Eötvös-utcában, Loótz G. Frigyes hentesüzlete előtt. Kósa erős gyerek hírében áll, mert a multakban Gáspárt több társával együtt elverte. Gáspár ezért elégtételt szerzendő, egy jókora cse-refa-doronggal most egyedül várta ellenfelét, aki épen hazafelé tartott s akinek már jó előre megizente, hogy most lesz a hadd el vedd. Reszkessen tehát haragjától. Gáspár támadott, Kósa védekezett. A csata pedig a támadó Gáspár súlyosabb sebesülésével végződött; 6—7 mélyebb sebet kapott a sziv táján és most a kórházban ápolják. Kósát letartóztatták s vizsgálati fogságba helyezték.

— **Tartalékosok hadgyakorlata.** Felmerült az a kérdés, hogy a hadgyakorlatokra behívott tartalékosok kötelesek-e a fegyvergyakorlat alóli felmentés iránti kérvényükhöz a behívójegyet csatolni. A honvédelmi miniszter most rendeletileg értesítette a törvényhatóságokat és így vármegyénket is, hogy a közös hadügyminiszterrel történt egyértelmű megállapodás szerint az ily kérvényekhez a behívójegyeket nem kell csatolni.

— **Menetrendmódosítás.** A soproni-köszegi helyi érdekű vonalon Sopron Gy. S. E. V. állomásról Kőszegre jelenleg délelőtt tíz óra tizenöt perckor induló 5314. számú vegyes vonat folyó évi augusztus hó 15-től Sopronból délután tizenkét óra tizenöt perckor fog indulni és Kőszegre délután három óra harminchárom perckor fog érkezni.

— **A marhalevelek kiállításáért szedhető díjak.** A m. kir. közigazgatási bíróság kimondta, hogy az 1900. évi XVII. tc. 39. §-a értelmében a marhalevelek kiállításáért, záradéko-

lásáért és átiratásáért szedhető díjak nem a marhalevelek kezelésével megbízott közegé, hanem azok az illető helyi hatóság közpénztára javára esnek, amely ezek felhasználásáról intézkedik. Ezen az eddig fennállott gyakorlat sem változtatható, mert a gyakorlat a törvénnyel nem ellenkezik.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában „Meg egyszer az állami elemi iskola kérdéséhez” c. alatt közölt cikkelyben a „Szó sincs róla” kezdetű részben, értelemzavaró hiba van. A; után levő rész így helyes: „azóban ennek az óhajtnak a megvalósítása telekészésre legalább 120 ezer koronát, építési több költség címén legalább 50 ezer koronát igényelne”. Ezt ezennel helyreigazítjuk.

— **Megkaptuk a „Kossuth Lajos azt izente.” c. képet,** a Kossuth-muzeum ezen díszes kiadványának egy példányát, mely most kiadóhivatalunk helyiségében megtekinthető. A rámostól 130—170 cm. nagyságu, meglepően sikerült kép Pataki László remek festménye és azt az emlékezetes jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth Lajos gyújtó szavára 1848-ban Czegléd körül egy nap alatt nyolcezer ember, öreg ifju gyűlt össze és foggott fegyvert a haza védelmére. Azt hisszük, aki megnézi e képet, láttára megdobbann a szive és elhatározza, hogy Kossuth Lajosnak, a legnagyobb magyarnak emléke iránt siessen hálás kegyeletét leróni az elpusztulás veszélyének szélén álló Kossuth-muzeum támogatásával eme díszes kép megvásárlása útján. Hatóságok, egyesületek, társaskörök, magánosok s minden jó hazafias érzésű ember, mindannyian olyképp róhatják le legjobban hazafias kötelességüket, hálaájukat a legnagyobb hazafi emléke iránt, ha ezen kép megvásárlásával a Kossuth-muzeumot támogatják. A képre vonatkozó megrendelések szerkesztőségünk és kiadóhivatalunkhoz küldendők be. A kép ára nagyon díszes arany keretben 150 korona és megrendelhető 5 koronás havi részletekre is.

— **Nyomdásztanulónak** 2—4 középiskolai osztályt végzett fiut azonnal felvesz Betegh Pál könyvnyomtató-intézetébe Székelyudvarhelyt.

Gazdakör.

Szénatermésünk fokozása.

Ha a nyugati államok statisztikai adatait böngésszük, elképedve fogjuk látni, hogy az ottani rétek termése kétszer-háromszorta nagyobb, mint a hazai réteké, aminek nem egyedüli oka a mi mostohább éghajlatunk, de oka leginkább az, hogy mi rétejinket sehogysem ápoljuk, semmiféle gondozásban nem részesítjük, holott bizonyos dolog, hogy az a rét, amelyet ellep a moha, amelyet folytonosan csak kaszálunk, de a talaj termőképességét tápláló anyagok hozzáadásával semmiképp sem igyekszünk fokozni, elveszti termőképességét és hozama hovatovább csökkenni fog.

Pedig a rétek termőerejének fokozása igen nagyfontosságú tényező minden gazdaságban, mert nagy terméshozamok esetén nagyobb állatállományt tarthatunk, több trágyát termelhetünk s ennek segítségével nagyobb mennyiségben adhatjuk vissza szántóföldjeinknek a piaci növények által elvont tápláló anyagokat.

A rétek termésének fokozása sem nagy fáradságba, sem nagy költségbe nem kerül, csupán avval az eszmével kell megbarátkoznunk, hogy semmiféle talaj sem teremhet örökös anélkül, hogy valamely táplálékot ne adjunk neki, amelyből újabb anyagot termelhet.

Egyik leghathatósabb módja a rétek termésének fokozására az ősi boronálás. Ha ezt elmulasztjuk, a rétek annyira bemozosodnak, hogy a levegő, az esővíz behatolása nagy mértékben akadályoztatik, s ezáltal

is a termés lényegesen csökken. A réteket minden őszzsel éles boronával kell keresztül-kasul hasogatni, hogy ezáltal egyrészt a mohát eltávolítsuk, másrészt az esővíz és hó lé behatolását lehetővé tegyük, de meg a gyökereket is új sarjadásra serkentsük. Mennél mélyebben mennél jobban tudjuk ezt a műveletet keresztülvinni, annál bizonyosabban elmaradhatatlan a hatás.

Tápláló anyagokat is kell azonban a rét talajába juttatni, ami elkerülhetetlenül szükséges, különösen abban az esetben, ha a rét nem áradásos. Erre a célra a legmegfelelőbb a szuperfoszfát és a trágyalé. Kat. holdanként a boronával felhasogatott talajra tehát őszzsel 150 kg. szuperfoszfátot szórunk ki, azután pedig higitott trágyalével öntözzük meg. Ilyeten módon bizonyosan két-szeres termést fogunk már a következő évben elérni, de ez eljárásnak három évre terjedő hatása van. Ha trágyalé nem állana rendelkezésünkre, úgy a szuperfoszfát egymagában is nagy eredményeket fog felmutatni, mert a réti talajokból leginkább a foszfor hiányzik.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Nyilatkozat a „Hólapda” című cikkre.

Minden napnak megvan a maga hőse, kik hol jól, hol pedig rosszul felelnek meg a maguknak vindikált szerepnek. Vannak, kik törrel kezökben dühöngve hadonásznak, mások telitorokkal orditva törnek embertársaikra és olyanok is, kik a közérdek gazdasági megvédésével kívánják betölteni közszerleplésüket.

Ugyanis f. hó 5-én a „Székely-Udvarhely” című lapban H. K. P. jelige alatt egy a közérdekben tevékenykedő író a nap hőse: „Hólapda” vezércikkével a nagyközönségen kívül az én figyelmemet is magára vont.

Igen helyesen kárhoztatja a külföldről beözönlött szelvények garázdálkodását. Ezek tényleg az ipar és kereskedelem rovására a nagyközönség kizsákmányolására törekednek.

Azonban helyesebb lett volna ezen cikknek közzététele ezelőtt évekkel már, mely idejében felvilágosította volna a károsodott közönséget a fidelias, párisi stb. külföldi hólapda szelvények veszedelmére; de akkor sem a hivatott, sem a hivatlanok nem akarták látni és tudni azt, míg végre egyes érdekeltek kényszerítve voltak a további garázdálkodás ellen-sulyozására, szintén hólapda rendszerű üzletet magukéva tenni, de korántsem szélhámos garázdálkodás és meggazdagodás céljából, hanem a lehető legszolidabb alapon, mely után ha felszámítjuk, nem hogy a rendesnél több hasznot nem produkálhat, de még áldozatot is hoz a cél érdekében.

Mindezek után a közvélemény nevében, mint erkölcsbíró képében megszólal H. K. P. tolla, igaz nem valami ékesen, de annál kevesebb szakértelemmel és azonosítja a betörőket a védekezőkkel.

Meg vagyok győződve, ha cikkirő lelkiismeretesen kívánt volna eljárni és a külföldi hólapdások üzelmét ismeri, nem blamálna magát; ha tájékozódást szerez az ellene védekezők ugyan ilyen rendszerű üzlettel foglalkozói által és így nem állt ki-vétel nélkül tisztességes elvekkkel dolgozó iparost vagy kereskedőt amazokkal tájékoztatlanul pellengérré. Ha már ezt mégis teszi, miért oly burkoltan? kerülve a jogorvoslásnak eshetőségét, azonban gyanúsít. Jeligés cikkirő ismeretlen elöttem s így ezuton kívánom vele, valamint a nagyközönséggel tudatni, miszerint a „Hólapda” cikke nem felel meg teljesen a valóságnak, a mit legfényesebben bebizonyít Szenkovits János Utóda cég; a mennyiben a szelvényeit vásárló közönségnek nyújtott előnyö-

* E rovatban megjelent közleményekért a felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

MAGYAR ÁSVÁNYVIZ

forgalmi és kiviteli részvénytársaság Budapest, V.
Báthory utca 5. szám

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Borszéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Borszéki Főkut az ásványvizek királya kőszvény ellen
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen
Bodoki Matild, alkális savanyuvizBeross, vesebaj ellen
Borhegyi hugyhajtó
Boholti, üdítő viz
Előpataki, sárgaság ellen
Felsőrákosi Mária, légcsőhurut ellen
Hargitaligeti, üdítő italHorgász, étvágygerjesztő
Kásonfő-ut-Salutaris jód és lithium tartalmu
Répáti, égvényes ásványviz
Székely-Szelters, idült gyomorhajok ellen
Sztójkai, cukorbetegség ellen

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizei pótolhatók.

kön kívül biztosítja a szelvénytulajdonost, hogy a legrosszabb esetben, mely abból áll, ha a szelvényeket tovább adni nem képes, a már kiadott összeget 18 koronára kiegészítve, joga van 20 korona értékű tetszés szerinti árur.

Tenát ezt még cikkirő sem nevezheti a legrosszabb akarattal sem „ravasz üzleti fortély“-nak, sőt szívesen igénybe veheti!

A közönség pedig nincsen kényszerítve, mint a bécsi vagy más képes árjegyzékek után rendelt áruban azt elfogadni, a mit utánvéttel küldenek jóvólukból, hanem azt fogad el, a mit lát és megfelelő.

Ezek után reményelem, hogy a cikkirő által általában tett meggyőzősítését bárki előtt is eloszlatam és a megkülönböztetést kommentár nélkül is megteheti a nagyközönség, melynek állók mindenkor rendelkezésére és felvilágosítására ez ügyben.

Zöld János.

Nyilatkozat.

A „Székely-Udvarhely“ folyó hó 5-én megjelent számában H. K. P. „Hólapda“ cím alatt kiadott vezércikkre röviden válaszolva, mint a helyi piacon egyik szelvény kibocsátó kijelentem, hogy ezen idegen ész által kigondolt üzleti fogás, minket is hasonló eljárás megtételére kényszerített, anélkül azonban, hogy a mélyen tisztelt közönséget a legkisebb mértékig is becsapni, avagy megrövidíteni akarnók. Miután az általam kibocsátott óra-szelvények, oly szolid és teljesen igazságos alapon állanak, hogy egyáltalában semmi szemrehányás, avagy rosszaló kifejezés ezen szelvények révén nem érhet, mert a külföldi szelvényekkel szemben a kényszerített versenyt felvettem, a szelvényeimet úgy bocsátottam ki, hogy ha akármelyik fél is nem tudná eladni szelvényeit, azok értékét kiegészítve a tárgy értékéig beváltom, s a kívánt tárgyat kiszolgáltatom. Felhívom ugy a cikkirő urat, mint társadmunknak bármelyik tagját is, hogy ezen üzletben személyesen is győződjék meg, rendelkezésére bocsátom e célból úgy számláimat, mint a könyveimet.

Meggyőződhetik azonnal, hogy ezen eljárás mellett a közönség becsapásáról szó sem lehet, s a hirdett nagy haszon is csak annyira esik vissza, a mennyit egy forgalmi tárgyon önfentartása céljából egy iparos nyerhet.

Hogy ezen üzleti fogás megakadályozására nincsen törvény, azt mi iparosok sajnáljuk a legjobban, mert egy-egy élelmes külföldi cég a mig eljárását észrevennők s ellene védekezünk, teljesen a nyakunkra nő és minden jövedelmi forrásunkat elveszi. A külföldi hólapda ellen indítsunk elsősorban hadjáratot s azután szóljunk a hazairól is, a mely voltaképen csak kényszerhelyzet folytán született, de nem család, sem nem zsarolás. Ezt vegye tudomásul H. K. P. ur is.

Csillag K. R.
órá.

— Papirost és írószert csak papírkereskedésben vásároljunk, mert ott jobbat, szebbet és olcsóbban vehetünk.

Meghívó.

A „Székelyudvarhelyi Polgári Önképző és Segélyező-Egylet“ folyó évi augusztus hó 14-én (szombaton) este fél 8 órakor az Egylet nagytermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az Egylet minden tagját van szerencsém meghívni.

Tárgy: a kőkeresztteri Szabó Ferenc-féle telek megvásárlása.

Székelyudvarhely, 1909. aug. 7.

Ugron Ákos,
igazgató-elnök.

— **Bélyegzők** megrendelésre bármily kivitelben bárhova a legpontosabban szállítanak **Betegh Pál** könyv- és papírkereskedéséből Székelyudvarhelyt.

6490—1909 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Márfalva község közös erdő és legelő aranyosítása következtében szükségessé vált telekkönyvi átalakítás és ezzel kapcsolatos telekkönyvi helyesbítési ügyben telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t. c. az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t. c. cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. c. cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. c. 15 és 17 §§-ai alapján ideértve e §-oknak az 1889 XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-aiban és az 1891 évi XVI. t. c. 15 §-ainak a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889 XXXVIII. t. c. 7 §-a és az 1891 XVI. t. c. 15 §-b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886 évi XXIX. t. c. 22 §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi február hó 10-ig bezárólag e tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886 évi XXIX. t. c. 16 és 18 §-ainak értelmében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-iban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánának írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi február hó 10 napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett

intézkedések által, nemkülönb azok, a kik az 1 és 2 pontban körülírt esetekben kivül az 1892. XXIX. t. c. szerinti eljárás az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve velük, ideértve azokat kik a tulajdonjog arányának az 1889 XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910. évi február hó 10-ig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött levek bevezetéséből származó hátrányos igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1909. július 31.

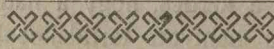
Gyarmathy Ferenc
kir. törvényszéki bíró.

Eladó beltelek. (Elutazás

miatt.) Kossuth-utca 75. sz. alatt, mely áll 3 szoba, konyha, pince, istálló, kert stf. Megtekinthetni és értekezhetni a tulajdonosnál.

Magyar Könyvtiteli Folyóirat

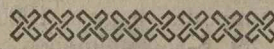
havi folyóirat a könyvtiteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mészáros-utca 27. Mutatványzámat szívesen küld a kiadóhiv.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyászjelentések, ugyszintén mindenféle könyvnyomtató és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál villamos üzemre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 81. sz. alatt.

Vidéki megrendeléseket azonnal elintézi.

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt. 1909.

Amortizáció

tisztviselői kölesön

ügyekben

díjmentes felvilágosítást nyújt az „O. m. L. ált. tisztviselő-egylet kolozsvári képviselőisége“.

KOLozsvár

Ferenc József-ut 7. szám a.

Válaszbélyeg csatolandó.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

1848 eredeti angol, francia és amerikai toalettmódel közöl a BUDAPESTI BAZÁR egy évfolyamában. Előfizetési ára: negyedévre 2 korona. Ingyen mutatványzámat küld a „BUDAPESTI BAZÁR“ kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-utca 22. (Budapesti Bazár-ház.)

MIERT

nem előfizetője Ön is

AZ ÜZLET

című szaklapnak? Mert nem ismeri, mert nem tudja, hogy ez a legjobb magyar kereskedelmi szaklap. Két korona csak egy negyedévre e lapnak előfizetési díja.

Aki e csekély összeget „AZ ÜZLET“-re részánja, az jó üzletet csinált. Mutatványzámat ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, V. Sas-utca 12. sz.

IZÉLÉS! JO KIVITEL! MÉLTÁNYOS ÁRAK!

DIVATOS ÉKSZEREK

FÜLBEVALÓK, KARKÖTŐK, NYAKÉK, GYÜRÜK, MELLTUKOROK, LÁNCZOK, ZSUSZUK, ÉNDESZKÖZÖK, EZÜST DISZTÁRGYAK, LEGNA-GYÓBB VALASZTERA ÉS BESZERZESI FORRASA

ZIRNER TESTVÉREK
UTODA LISZT MÚGO
BUDAPEST, IV. VACZUTCA 5.
SZEMBEN A KRISTÓFFERREL! PONTOS CÍMRE ÜGYELJÜNK!
ALAPITVOTT 1894-ben
KELLŐ BIZTOSÍTÉK MELLETT VIDÉKRE IS SZÍVESEN KÜLDÖK VALASZTERÉT.